

רשונות

הצעות חוק

26 בנובמבר 1962

536

כ"ט בחשוון תשכ"ג

עמוד

70

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון), תשכ"ג-1962 . . . . .

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון), תשכ"ג-1962

- תיקון סעיף 1
1. בסעיף 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961¹ (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) בהגדרת "בנין", בסופה, יבוא "אך למעט מיתקן אף אם ניתן לסווגו כבנין";
  - (2) בהגדרת "בנין כפרי", בסופה, יבוא "ואם הוא באזור עירוני - יחד עם חלקת הקרקע שעליה הוא עומד";
  - (3) בהגדרת "בנין מאגר", בסופה, יבוא "ואם הוא באזור עירוני - יחד עם חלקת הקרקע שעליה הוא עומד";
  - (4) בהגדרת "בעל" אחרי פסקה 1 יבוא:
- "(א1) במקרקעין שפורסמה הודעה עליהם לפי סעיף 5 (1) לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943², ושר האוצר או מי שהורשה על ידיו לצורך סעיף 22 (2) לאותה פקודה, אינם זכאים להזור בהם מרכישתם כאמור בסעיף 14 (1) לפקודה האמורה - המדינה, או מי שהורשה לכך - הכל לפי הענין";
- (5) בהגדרת "ציד" אחרי "מיתקנים" יבוא " - אף אם ניתן לסווגם כבנין";
  - (6) בהגדרת "קרקע" אחרי "בנין עירוני" יבוא "בנין כפרי באזור עירוני, בנין מאגר באזור עירוני".
- תיקון סעיף 4
2. בסעיף 4 לחוק העיקרי, במקום הרישה יבוא:
- "חקלאי שלמעלה מ-50% של סך כל הכנסתו ברוטו בשנת המס הקודמת היתה מהענפים לול, מדגה, רפת, צאן, פלחה, ירקות, סלק סוכר, כותנה, מספוא, או מטעים כשטח כלל המטעים שבבעלותו אינו עולה על 10 דונם - ובקבוץ - על 10 דונם ליחידת משק, כמשמעותה בסעיף 57 לפקודת מס הכנסה³ - ישלם על נכסיו החקלאיים ועל הנכסים המשמשים לו בחקלאות ועל בנין מגוריו שבתוך משקו החקלאי, מס רכוש בשיעור משווים, כמפורט בזה:".
- תיקון סעיף 5
3. בסעיף 5 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "במשקו החקלאי" יבוא "ועל בנין מגוריו שבתוך משקו החקלאי";
  - (2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) בעלי נכסים שחלים עליהם הסעיפים הקטנים (א) ו-(ב) לא ייהנו בשל אותם נכסים מן הפטור הניתן עליהם לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959⁴."

1 ס"ח 337, תשכ"א, עמ' 100.

2 ע"ר 943, תוס' 1 מס' 1305, עמ' 32.

3 דיני מדינת ישראל 6, נוסח חדש, עמ' 120.

4 ס"ח 392, תשי"ט, עמ' 234.

4. בסעיף 6 (ב) לחוק העיקרי, אחרי "מהכנסת בעליהם" יבוא "בשנת המס הקודמת". תיקון סעיף 6
5. בסעיף 7 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ג) יבוא:
 "ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), ייקבעו דמי השכירות השנתיים הצפויים בעד בנינים חדשים לפי זה:
 (1) בנינים חדשים ששטחם הכולל למטה מ-70 מ"ר והמשמרים שים למגורי בעליהם וכן בנינים שחוק הגנת הדייר, תשי"ד-1954⁵, חל עליהם - בהתאם לדמי השכירות הצפויים לפי אותו חוק;
 (2) בנינים חדשים אחרים - כאילו שילמו בעדם דמי מפתח;
 (3) לענין סעיף קטן זה "בנין חדש" - בנין שבנייתו נגמרה לאחר יום י"ד בטבת תשי"ג (1 בינואר 1953), במשך 10 שנים מיום שנגמרה בנייתו."
6. בסעיף 10 לחוק העיקרי -
 (1) במקום פסקה (2) יבוא:
 "(2) כבור תחמיץ ובכריכת מים שאינה מיועדת בעיקרה לשחייה, אם אינם מחוסנים בבטון ב-0.5 לירה";
 (2) בפסקה (5) אחרי "ובכריכת מים" יבוא "מחוסנת בבטון -". תיקון סעיף 10
7. אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:
 10א. שווים של בנין מאגר באזור עירוני ושל בנין כפרי שכו, יהיה הסכום העשוי להתקבל ממכירתו יחד עם חלקת הקרקע שעליה הוא עומד, ממוכר ברצון לקונה ברצון, בעת עשיית השומה." תוספת סעיף 10א
8. במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:
 14. (א) שוויו של ציוד חובה אחרים, דמי הובלה, התקנה, הרצה והוצאות אחרות כיוצא באלה, ואם נרכשו ללא תשלום בכסף או ללא תשלום מלא בכסף - שווי השוק בעת הרכישה, והכל לאחר ניכוי פחת בשיעור שייקבע בתקנות באישור ועדת הכספים של הכנסת, ובלבד שסכום הניכוי לא יעלה על 50% מהמחיר או מהשווי האמורים, הכל לפי הענין.
 (ב) בציוד שחל עליו חוק מס הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים), תשי"ח-1958⁶, יוכפל מחיר הרכישה שלו כאמור בסעיף קטן (א) ככופל הקבוע בחוק האמור לצורך חישוב הניכוי הנוסף, ובלבד שלא יוכפל יותר מפי שלושה, ואם אין כופל כאמור, יוגדל אותו מחיר רכישה בסכום הקבוע בחוק האמור, לצורך חישוב הניכוי הנוסף, ובלבד שלא יוגדל למעלה מפי שלושה." תחלפת סעיף 14
9. בסעיף 15 (ה) (2) לחוק העיקרי, במקום "ללא תמורה או בתמורה חלקית בלבד - שווי השוק של המלאי בעת הרכישה, כפי שיקבע המנהל" יבוא "ללא תשלום בכסף או ללא תשלום מלא בכסף - שווי השוק בעת הרכישה". תיקון סעיף 15

⁵ ס"ח 151, תשי"ד, עמ' 92.
⁶ ס"ח 260, תשי"ח, עמ' 163.

10. בסעיף 16 (א) לחוק העיקרי, אחרי "והנכס משמש לו במשקן ההקלאי" יבוא "וכן שווי של נכס של חבר בני אדם שכל חבריו הם ישובי ספר והנכס משמש במשקים החקלאיים של חבריו".

תיקון סעיף 16

11. בסעיף 17 לחוק העיקרי, במקום הרישה יבוא:
"אדם שבתוך שנת המס נעשה בעל מקרקעין, וכן אדם שחדל להיות בעל מקרקעין והדבר לא נרשם בפנקסי המקרקעין, חייב תוך 45 יום מיום שנעשה בעל, או מיום שחדל - להצהיר על כך בכתב למנהל."

תיקון סעיף 17

12. בסעיף 18 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 18

(1) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (1) יבוא:
" (1) לגבי מלאי - את רשימת המלאי שהיה לו במועד שנקבע לו לצורך חישוב השווי בסעיף 15 לפי סוגי המלאי ואת שווי של המלאי";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום פסקה (1) יבוא:
" (1) למסור למנהל כהצהרה בכתב את רשימת המלאי לפי סוגיו, ומחירו כאמור בסעיף 15 (ד)";

(3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
" (ג) אדם שבתוך שנת המס נשאר ללא כל מלאי או שהציוד שבבעלותו חוסר, חייב תוך 60 יום מיום שחדל להיות בעל מלאי או מיום החיסור, למסור למנהל הצהרה בכתב שחדל להיות בעל מלאי, או את רשימת הציוד החסר, הכל לפי הענין."

13. אחרי סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא:
"ניהול פנקסים 18א. המנהל רשאי לדרוש מבעל המלאי לנהל פנקסים בדבר המלאי באופן שייקבע בתקנות."

הוספת סעיף 18א

14. בסעיף 19 (ב) (1) לחוק העיקרי, אחרי "20% לפחות" יבוא "או אם נשתנו המקרקעין על ידי תוספת בניה".

תיקון סעיף 19

15. בסעיף 20 לחוק העיקרי, במקום "או מיום קבלת הודעת השומה אם מסר בעל הנכס הצהרה לפי סעיף 17" יבוא "ובאדם שנעשה בעל מקרקעין בתוך שנת מס פלונית, ישולם המס לאותה שנה תוך 30 יום מיום קבלת ההודעה על סכום המס".

תיקון סעיף 20

16. אחרי סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא:
"מקדמה 21א. (א) בעל מלאי או ציוד החייב לפי סעיף 18 (א) בהגשת הצהרה עד 30 באפריל של שנת המס והמנהל האריך את המועד להגשתה, וכן בעל מלאי שנקבע לו מועד לחישוב שווי המלאי לפי סעיף 15 (ב) ו-(ג) - ישלם לא יאוחר מ-30 באפריל של שנת המס, על חשבון המס לאותה שנה מקדמה בסכום המס שתחייב בתשלומו בשנת המס הקודמת.

הוספת סעיף 21א

(ב) בעל מלאי או ציוד שהשיג או ערער לפי סעיף 26 ו-27 על הודעת שומה או על החלטת המנהל, המתחייחות לשנת המס הקודמת, ולא ניתנה החלטה בהשגתו או ערעורו או שלא חוייב בתשלום מס בשנת המס הקודמת, רשאי המנהל לקבוע לפי מיטב שיפוטו את המקדמה שתשולם על חשבון המס כאמור, והיא תשולם תוך 30 יום מיום שנמסרה הודעת המנהל בדבר המקדמה.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בעל מלאי או ציוד שהשיג לפי סעיף 26 על מקדמה המגיעה ממנו, ישלם במועדים הקבועים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) את סכום המקדמה שאינו שנוי במחלוקת, או מקדמה בסכום המס ששילם בשנת המס האחרונה שבה אין סכום המס המגיע ממנו ניתן להשגה או לערעור, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ד) לענין גבייתה ולענין הוראות הסעיפים 38 ו-54 (א) דין המקדמה כדין המס.

תיקון סעיף 22

17. בסעיף 22 לחוק העיקרי -

- (1) בסעיף קטן (א), אחרי "או 18" יבוא "או לא ניהל פנקסים שהוא חייב בניהולם לפי סעיף 18א";
- (2) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) מסר בעל נכסים הצהרה לפי סעיף 17 או 18 וניהל פנקסים כאמור שהוא חייב בניהולם לפי סעיף 18א, והיה למנהל יסוד להניח שהפרטים שפורטו בהצהרה או בפנקסים, כולם או מקצתם, אינם מלאים או אינם נכונים, רשאי הוא, תוך שנה מיום שנמסרו לו ההצהרה או הפנקסים, הכל לפי המאוחר, לשום לפי מיטב שיפוטו את שווי הנכסים ואת המס המגיע לפי זה."

תיקון סעיף 26

18. בסעיף 26 לחוק העיקרי -

- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) הרואה עצמו מקופח בהודעת שומה, או במקדמה המגיעה ממנו לפי סעיף 21א (ב), רשאי תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה או מיום שבו חייב לשלם את המקדמה להשיג עליה לפני המנהל בכתב מזומק."
- (2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) נוכח המנהל שטעה בהחלטתו לפי סעיף קטן (ב) לרעת המשיג והמשיג לא ערער או לא ערר עליה, רשאי המנהל לתקן את החלטתו, ועליו להודיע למשיג בכתב את החלטתו המתוקנת ונימוקיה.
- (ד) רואים השגה שהוגשה לפי סעיף קטן (א) כאילו לא הוגשה, אם המשיג לא מסר הצהרה לפי סעיף 17 או 18 שהוא חייב במסירתה, או לא ניהל פנקסים שהוא חייב בניהולם לפי סעיף 18א, או לא שילם את המס או את המקדמה שהוא חייב בהם ואינם שנויים במחלוקת."

תיקון סעיף 27

19. בסעיף 27 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום "סעיף 26 (ב)" יבוא "סעיף 26".

תיקון סעיף 34

20. בסעיף 34 לחוק העיקרי - סעיף קטן (ב) בטל והאות (א) תימחק.

תיקון סעיף 39

21. בסעיף 39 לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) יבוא:

- "(5) בעל בית קברות בשל בית הקברות;
- (6) בעל, לגבי נכס המשמש למטרה ציבורית שענינה דת, תרבות, חינוך, מדע, בריאות, סעד או ספורט ושאינו עמו הכנסה, או שכל ההכנסה ממנו משמשת לאותה מטרה בלבד, וכן בעל קרקע או בנין של הקדש לצרכי חינוך שאין מנהלים אותו למטרות ריווח, או שפירותיו משמשים להחזקת בית ספר בלבד."

22. במקום סעיף 41 לחוק העיקרי יבוא: 41 החלפת סעיף
41. (א) נכה שרכבו היה פטור מתשלום 50% לפחות של המכס ומס הקניה בשל היותו מיועד לשימוש של נכה, וכן נכה אחר שהמדינה שילמה בעדו לפחות 50% מהמכס ומס הקניה החל על רכבו, יהיו פטורים ממחצית המס החל על רכבם.
- הנחה ממס לנכים
- (ב) מחיר הרכישה של רכב כאמור בסעיף קטן (א) למעט מונית, יהיה, על אף האמור בסעיף 14, בתוספת מסי יבוא ותשלומי חובה אחרים, שהיו חלים על הרכב אלמלא היה מיועד לשימוש של הנכה.
23. במקום סעיף 43 לחוק העיקרי יבוא: 43 החלפת סעיף
43. (א) לפי דרישתו של בעל בנין כפרי באזור חקלאי יראו את הבנין לענין שיעורי המס ושווי הנכסים – כציוד.
- הוראות מיוחדות לבנין כפרי ולמבנה ארעי
- (ב) לפי דרישתו של בעל מבנה ארעי המשמש רפת, דיר, לול, אסם או מטרה אחרת כיוצא באלה, יראו את המבנה האמור, לענין שיעור המס ושווי הנכסים – כבנין כפרי באזור חקלאי.
24. בסעיף 44 לחוק העיקרי, במקום "מהכנסתו הם" יבוא "מהכנסתו בשנת המס הקודמת היר". 44 תיקון סעיף
25. בסעיף 45 לחוק העיקרי – 45 תיקון סעיף
- (1) סעיף קטן (א) – בטל;
- (2) סעיף קטן (ב) יסומן (א) ואחרי פסקה (6) יבוא: " (7) יהלומים המיועדים ליצוא";
- (3) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(ב) שר האוצר רשאי, בצו, לפטור מתשלום המס כולו או מקצתו בשל נכסים אלה:
- (1) ציוד מושבת למעלה משלוש שנים;
- (2) נכס שנהרס או נפגע כולו או חלקו, שלא עקב בזקי מלחמה או מחמת גורמים טבעיים שאין להתגבר עליהם."
26. בסעיף 46 לחוק העיקרי – 46 תיקון סעיף
- (1) בסעיף קטן (ב), במקום "45 (ב)" יבוא "45";
- (2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) בעל נכס הפטור ממס לפי כל דין רשאי לשלם מס בשל אותו הנכס בשיעור שייקבע על ידי שר האוצר ושלא יפחת משליש המס החל על אותו הנכס, ואם עשה כן במועדו וכהלכתו יהא זכאי לקבלת פיצויים.
- (ד) בעל משק חקלאי בישוב ספר רשאי לשלם מס על הפצים שבתוך משקו החקלאי ושאינם נכס, ואם עשה כן במועדו וכהלכתו יהא זכאי לקבלת פיצויים; ויראו הפצים כאמור כציוד המשמש במשקו החקלאי."
27. במקום סעיף 47 לחוק העיקרי יבוא: 47 החלפת סעיף
47. (א) הנהלת עניני מס רכוש וקרן פיצויים תהיה בידי מנהל שיתמנה וממונים אזוריים על ידי שר האוצר בהודעה שתפורסם ברשומות.

(ב) המנהל רשאי למנות ממונים אזוריים לניהול עניני מס רכוש וקרן פיצויים באזורים שייקבעו וסמכויותיהם יהיו כשל המנהל למעט הסמכויות לפי הסעיפים 60, 64 (ב) ו-66, והסמכות להרשות כניסה למקום מגורים לפי הסעיף 48.

הוספת סעיף 48א

28. אחרי סעיף 48 לחוק העיקרי יבוא:

48א. שר המשטרה רשאי להסמיך אדם המועסק בביצוע החוק לערוך חקירות או חיפושים לשם מניעת עבירות על פקודה זו או לשם גילויין; ממונה שהוסמך כאמור יהא רשאי לפי הענין -

חקירות
חיפושים

(1) להשתמש בכל הסמכויות הניתנות לקצין משטרה בדרגת מפקח ומעלה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות)⁷, וסעיפים 3 ו-4 לפקודה האמורה יחולו על הודעה שרשם;

(2) להשתמש בסמכויות שוטר לענין סעיף 17 (1) (א) לפקודת הפרוצידורה הפלילית (מאסר וחיפושים)⁸, למעט תפיסת רכוש שאיננו מסמכים.

תיקון סעיף 50

29. בסעיף 50 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), אחרי "כל ידיעה" יבוא "למעט ידיעה בקשר לבעלות במקרקעין".

הוספת סעיף 54א

30. אחרי סעיף 54 לחוק העיקרי יבוא:

54א. לענין מתן פטור או הנחה יראו מקרקעין שהם בבעלותם המשותפת ייראו כבעל אחד של בני-זוג או שלהם וצאצאיהם, או של אחד מהם וצאצאיו, כאילו היו בבעלותו של אחד מהם, ועל אף האמור בסעיף 31 רשאי המנהל לגבות את המס מאחד מהם; מי שגבו ממנו רשאי להיפרע משותפיו את המס שהיה חל עליהם.

תיקון סעיף 66

31. בסעיף 66 לחוק העיקרי, בסופו, יבוא "משקבע המנהל טפסים כאמור, לא ישתמש אדם אלא בהם".

תיקון סעיף 68

32. בסעיף 68 לחוק העיקרי -

(1) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) השווי השנתי הנקי של בנינים שחל עליהם סעיף 7 והשווי של מקרקעין שחלים עליהם הסעיפים 11, 12 ו-16, שנקבעו לאחרונה על-פי פקודת מס הרכוש העירוני, 1940, או פקודת מס הרכוש החקלאי, 1942, יראו אותם כאילו נקבעו בשומה על פי סעיף 19 ביום אחד באפריל 1961; אולם רשאי המנהל לשום את המקרקעין על פי סעיף 19 האמור גם לפני תום המש שנים מאותו יום."

(2) בסעיף קטן (ה), בסופו, יבוא "ובלבד שלא ינוכו כאמור סכומים ששילם לשבות השומה שקדמו לשנת השומה 1956".

7 חוקי א"י, כרך א', עמ' 439.
8 חוקי א"י, כרך א', עמ' 431.

33. האמור בסעיף 69 לחוק העיקרי יסומן 70 ולפניו יבוא:

“רישום ותשלום 69. רישום שמו של אדם כגון מקרקעין ככל רשומה שנעשתה או המתנהלת לצרכי חוק זה, וכן תשלום המס החל על נכס כאמור ששולם על ידי אדם, לא יפגעו בזכויות המדינה ולא ישמשו ראיה לזכויות אותו אדם כלפי המדינה בנכס האמור, אולם מותר להביא רשומה או תשלום כאמור כראיה על חזקה בנכס האמור כלפי כל אדם זולת המדינה.”

מס כראיה

34. תחילתם של סעיפים 1 (1), (4) ו-(5), 3 (1), 6, 10, 21, 22, 32 ו-33 היא משנת המס 1961 ואילך.

תחילה

דבריי הסבר

1. יש מיתקנים בנויים בטון או אבן וכדומה, שלפי ההגדרות הקיימות של “בנין” ושל “ציוד” עלול להיות ספק אם הם בגדר בנין או בגדר ציוד. כדי להסיר ספק מוצע לקבוע, שכל מיתקן, אף אם ניתן לראותו כבנין, יהא תמיד ציוד (סעיף 1 (1) ו-(3)).

2. לפי ההגדרה הקיימת של “בעל”, אפשר שייחשב בעל מקרקעין גם אדם, שעל המקרקעין שלו פורסמה הודעה מטעם שר האוצר על כוונתו לרכוש אותם לצרכי ציבור ואף תפס בהם חזקה ומשום כך, לפי סעיף 14 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, שוב אינו יכול לחזור בו מכוונתו לרכוש אותם. נמצא שאותו אדם, שאיננו יכול להשתמש ברכושו ושבדרך כי יופקע ממנו, יהא חייב בכל זאת לשלם עליו מס רכוש. ההצעה באה לתקן מעוות זה ולקבוע, כי במקרה האמור לא יראו את הבעל הרשום של אותם מקרקעין כבעל לענין תשלום מס רכוש מן היום שאין הרוכש יכול עוד לחזור מכוונת הרכישה (סעיף 21(2)).

3. בסעיפים 4, 6 (ב) ו-44 לחוק העיקרי, ניתנת הקלה ממס לבעלי נכסים שהכנסתם נובעת ממקורות מסויימים, אולם לא נאמר בחוק מתי צריכה הכנסה זו להגיע לידיהם של אותם בעלי נכסים ונמצא שכדי לקבוע אם הם זכאים להקלה יש לחכות עד לסוף שנת המס, והרי את המס לכל שנת מס יש לשלם בתחילתה, על כן מוצע שבעלי הנכסים האמורים יהיו זכאים להקלה אם הכנסתם בשנת המס הקודמת ממלאה אחר התנאים הקבועים בסעיפים הנזכרים (סעיפים 2, 4 ו-24).

4. סעיף 4 לחוק העיקרי קובע, כי חקלאי שלמעלה מ-50% של סך כל הכנסתו ברוטו הם מהענפים לול, רפת, צאן, פלחה, ירקות, או סלק סוכר, ישלם על הנכסים החקלאיים וכן על בנין המגורים שבחוץ המשק – שליש המס. מוצע להרחיב את רשימת הענפים ולכלול בהם גם כותנה, מספוא, מדגה ומטעים אם השטח הכולל של המטעים אינו עולה על עשרה דונם, ואם בעל המטעים הוא קיבוץ – כשהשטח של המטעים אינו עולה על עשרה דונם. ליחידת משק כמשמעותה בסעיף 57 לפקודת מס הכנסה (סעיף 2).

5. (1) בסעיף 5 (א) לחוק העיקרי נקבע, כי חקלאי בישוב ספר ישלם על נכסים המשמשים לו במשקו החקלאי שלישי מהמס הרגיל; הקלה זו בשיעורי המס אינה חלה על בנין מגוריו. מוצע להרחיב את ההקלה בשיעורי המס גם על בנין המגורים (סעיף 3 (1)).

(2) לפי האמור בסעיף 5 (א) הנ"ל יוצא, כי המס שתקלאי בישוב ספר חייב על נכסים מסויימים הוא שליש המס; הוצאות הסעיפים 31 עד 36 לחוק לעידוד השקעות הון תשי"ט, וסעיף 41 (א) לחוק העיקרי (אשר בהצעת חוק זו יבוטל וההוראות שבו יועברו אף הן לחוק לעידוד השקעות הון), מעניקות פטור של שני שלישים מהמס המוטל לפי חוק מס רכוש על נכסים מסויימים; יוצא, כי לגבי נכסים שהחוק לעידוד השקעות הון חל עליהם והם גם נכסים חקלאיים של חקלאי בישוב ספר, יהיה שיעור המס שליש מהשליש של השיעורים הרגילים – הקלה מפליגה ביותר. על כן מוצע לקבוע כי בעלי הנכסים הנהנים מפטור של שני שלישים מכוח הוראת סעיף 5 לחוק העיקרי, לא יהנו בשל אותם נכסים מן הפטור הניתן עליהם לפי החוק לעידוד השקעות הון (סעיף 3 (2)).

6. הבסיס שנקבע בחוק לחישוב שווים של בנינים עירוניים ותעשייתיים הוא דמי השכירות השנתיים הצפויים. לגבי בנינים שנבנו עד שנת 1953 ואשר דמי השכירות שלהם כפופים למקסימום הקבוע בחוק הגנת הדייר, תשי"ד–1954, נקבעים דמי השכירות הצפויים בהתחשב במקסימום האמור. אולם לגבי בנינים חדשים, שחוק הגנת הדייר תשי"ד אינו חל עליהם, נראה היה בעת חקיקת החוק כי לא יהא מוצדק להביא בחשבון את דמי השכירות הצפויים, העלולים להגיע עד 80–90 לירות ואף יותר, לחדר; היתה כוונה להבחין בין דירות קטנות ששטחן הוא למטה מ-70 מ"ר, והמשמשות למגורי בעליהן – שלגביהם יחושב השווי כאילו היו בנינים שדמי השכירות שלהם כפופים למקסימום שנקבע בחוק הגנת הדייר – לבין דירות גדולות שלגביהם יחושבו דמי השכירות השנתיים הצפויים, כאילו קיבלו בעדם דמי מפתח, אלא שדמי השכירות שלהם בכל זאת אינם כפופים למקסימום האמור. דמי שכירות בעד דירות כאלה עלולים להגיע ל-15–25 לירות לחדר, ואף יותר.

נוסחו של סעיף 7 (ג) לחוק העיקרי איננו תואם את הכוונה האמורה, כי לפיו גם בתי עסק חדשים, ששטחם הוא על פי רוב למטה מ-70 מ"ר, וגם דירות חדשות להשכרה, יהיו נהנים מההקלה שניתנה לדירות קטנות המשמשות למגורי בעליהן. מוצע לתקן את הסעיף ולהתאימו לכוונה המקורית (סעיף 5).

7. סעיף 10 לחוק העיקרי קובע, כי שוויה של בריכת מים שאינה מיועדת בעיקר לשתייה, יהיה הסכום המתקבל מהכפלת המטרים המעוקבים של נפחה ב-31.50 ל"י, וזאת כלי להבחין בין בריכה המחוסנת בביטון לבין בריכת עפר. למשל, מוצע שלגבי בריכות שאינן מחוסנות בביטון יהיה הכופל 0.50 ל"י כמו לגבי בור תחמיץ שאינן מחוסנות בביטון (סעיף 6).

8. סעיף 14 לחוק העיקרי קובע את אופן חישוב שוויו של ציוד וכן של בניני מאגר באזור עירוני ובנינים כפריים שבו. לגבי הבנינים האמורים מחשבים את שווי הבנין לחדר ואת שווי הקרקע שעליה הוא עומד – לחדר, וכל אחד מהם הוא גם נושא נפרד לתשלום המס. דרך זו לחישוב השווי והמס גורמת לקשיים טכניים. מוצע לקבוע כי שווים של הבנינים האמורים יחושב ביחד עם הקרקע שעליה הם עומדים, וייקבע לפי שווי השוק שלהם בתור יחידה אחת. לשם כך יש צורך לתקן גם את ההגדרה של בנינים כפריים באזור עירוני ובניני מאגר שבו, ולקבוע שהבנינים האמורים יכללו גם את חלקת הקרקע שעליה הם עומדים; וכן יש לתקן את ההגדרה של "קרקע" באופן שהקרקע שעליה עומדים הבנינים הללו לא תיחשב כקרקע פנויה (סעיף 1 (2), (3) ו- (6) וסעיף 7).

9. סעיף 14 לחוק העיקרי קובע כי הבסיס לחישוב שוויו של ציוד הוא מחיר רכישתו, לרבות מסים ותשלומי חובה החלים עליו ולאחר ניכוי פחת שלא יעלה על 50%. בנוסחו של הסעיף יש כמה ליקויים:

(1) לגבי ציוד שלא נרכש בכסף, או שנרכש בסכום שהוא פחות מהמחיר הרגיל, נקבע כי השווי הוא שווי השוק – לפי שומת המנהל. ראשית, לא ברור

שגם במקרה זה השווי הוא לאחר ניכוי הפחת; שנית, בהוספת המלים "לפי שומת המנהל" יש סטייה מהעקרון של שומה עצמית החל על ציוד; יוצא, שבמקרים שבהם נרכש הציוד על ידי חליפין או בתמורה שהיא חלקה כסף וחלקה שווה כסף, או במחיר נמוך – אין חובה על בעל הציוד להצהיר על הנכס שלו ולשלם את המס והוא יכול לשכת בחיבוק ידים עד אשר יעשה המנהל את השומה.

על כן מוצע למחוק את המלים "לפי שומת המנהל". בעל הציוד יצטרך לשום את ציודו בהתאם לשווי השוק; ורק אם השומה של בעל הציוד לא תיראה נכונה בעיני המנהל, יוכל המנהל לשום לפי מיטב שיפוטו (סעיף 8 (א)). בדומה לכך יתוקן גם סעיף 15 (ה) (2) לחוק העיקרי (סעיף 9).

(2) לגבי ציוד המזכה את בעליו בתוספת פחת לפי חוק מס הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים), תשי"ח-1958, בתכוננו לקבוע בחוק מס רכוש, כי מחיר הרכישה שלו לצורך חישוב שווי, ייקבע כדרך שקובעים את סכום הניכוי הנוסף לפי החוק האמור, ובלבד שמחיר הרכישה המוגדל לא יעלה על מחיר הרכישה המקורי כפול שלושה. נוסח הסעיף אינו תואם את הכוונה האמורה, לפיו יוצא כי שווי של הציוד, שהוא מחיר הרכישה לאחר ניכוי הפחת, אינו יכול לעלות על מחיר הרכישה המוכפל באותו כופל. מוצע על כן לתקן את הסעיף בהתאם לכוונה האמורה. ועל ידי כך יהיה שווי של ציוד כאמור נמוך יותר מהשווי שניתן לקבוע לפי ההוראה הקיימת (סעיף 8 (ב)).

10. סעיף 16 (א) לחוק העיקרי קובע דרך לחישוב שווים של נכסים בישוב ספר שבעלם הוא חקלאי בישוב ספר והנכסים משמשים לו במשקן החקלאי. מאחר וההקלות בשיעורי המס שניתנו ליושבי ספר ניתנו גם לחבר בני אדם שכל חבריו הם יושבי ספר, אם הנכסים משמשים במשקים החקלאיים של החברים, יש להחיל גם את הבסיס המיוחד לחישוב שווים של נכסים כאמור, המצויים בישוב ספר, על נכסיו של חבר בני אדם שכל חבריו הם יושבי ספר. מוצע לתקן לפי זה את הסעיף (סעיף 10).

11. החוק העיקרי אינו מחייב את מי שחדל להיות בעל מקרקעין למסור למנהל הצהרה על כך. על כן יש מקרים רבים שבהם גדרשים אנשים כאלה לשלם מס ואף פותחים נגדם בהליכי גביה. כדי למנוע תופעות כגון אלה, מוצע לחייב גם מי שחדל להיות בעל מקרקעין, והדבר לא נרשם בפנקסי המקרקעין, למסור הצהרה על כך (סעיף 11).

12. (א) סעיף 18 לחוק העיקרי, מחייב בעל מלאי לפרט בהצהרתו את שווי המלאי שלו, אולם לא את רשימת המלאי; דבר זה מקשה על בדיקת נכונות ההצהרה. על כן מוצע לחייב בעל מלאי לפרט בהצהרתו את רשימת המלאי שלו לפי סוגי המלאי.

(ב) בעל מלאי או ציוד אינו חייב כיום להצהיר שחדל להיות בעל מלאי או שהציוד שבבעלותו פחת. כדי למנוע משלוח טפסי הצהרה למי ששוב אין לו מלאי ואינו חייב להצהיר, וכדי להקל את המעקב אחרי תנודות הציוד, מוצע לחייב אדם שחדל לחלוטין להיות בעל מלאי, וכן אדם שמכר חלק מציודו – להצהיר על כך (סעיף 12).

13. כדי להקל את הבקורת של הצהרות על מלאי מוצע לאפשר למנהל לחייב בעלי מלאי לנהל פנקסים באופן שייקבע בתקנות (סעיף 13). מי שלא ינהל פנקסים או ינהל אותם לא בסדר, דינו כדין מי שלא מסר הצהרה, כלומר אפשר לשום אותו לפי מיטב השפיטה (סעיף 17).

14. שומת מקרקעין נעשית אחת לחמש שנים; אולם, לפי סעיף 19 (ב) (1) לחוק העיקרי, רשאי המנהל לתקן את שומתו בתוך תקופת חמש השנים, אם חל שינוי בשווים של המקרקעין

בשיעור של 20% לפחות. ההגבלה האמורה לתיקון שומה חלה על כל שינוי בשווי המקרקעין, כלומר, גם על שינוי שמקורו בתוספת בניה. התברר כי במקרים רבים, אפילו תוספת של קומה שלמה לבנין אינה מהווה שינוי של 20%, כך נמצא שעשויים להיות פטורים כמה שנים מתשלום מס על תוספת זו. על כן מוצע לקבוע, כי ההגבלה שלפיה ניתן לתקן שומה רק אם חל שינוי בשווי בשיעור של 20% לפחות, לא תחול על שינוי בשווי שמקורו בתוספת בניה (סעיף 14).

15. סעיף 20 לחוק העיקרי קובע, כי מועד תשלום המס על מקרקעין הוא תוך 30 יום מתחילת שנת המס, ואילו במקרים שחייבים למסור עליהם הצהרה לפי סעיף 17 – תוך 30 יום מיום קבלת הודעת השומה. אולם סעיף 25 לחוק העיקרי קובע אף הוא, כי אדם שנמסרה לו הודעת שומה ישלם את המס תוך 30 יום מיום שנמסרה לו הודעת השומה. יש איפוא הוראה מקבילה בשני הסעיפים, שעל כן יבואו לפרש את סעיף 20 כאילו הוא בא ללמדנו, שבכל אותם המקרים שעליהם חייבים להצהיר לפי סעיף 17 יש גם חובה לעשות שומה, אולם מקרים אלה כוללים בין השאר גם אדם שנעשה בעל מקרקעין, ביטוי זה כולל אדם שנעשה בעל למקרקעין שהיה להם בעל קודם, נמצא שבכל מקרה של חילופי בעלות חובה לעשות שומה חדשה, לשלוח הודעת שומה ולאפשר הגשת השגה וערר, ואפילו כבר נעשתה לגבי אותו נכס שומה לפני פחות מחמש שנים, והבעל הקודם יכול היה להשיג ולערר. ברור שלא זו היתה הכוונה. על כן מוצע לתקן את סעיף 20 על ידי מחיקת המשפט "או מיום קבלת הודעת השומה אם מסר בעל הנכס הצהרה לפי סעיף 17". מחיקה זו תשאיר את הכלל הקבוע בסעיף 20 כי מועד התשלום על מקרקעין הוא בדרך כלל תוך 30 יום משנת המס, ואת הכלל השני שנקבע בסעיף 25 כי במקרים שבהם נעשית שומה (מקרים אלה קבועים לפי סעיף 19) יהיה מועד תשלום המס תוך 30 יום מיום שנמסרה הודעת השומה (סעיף 15).

16. סעיף 21 לחוק העיקרי מחייב בעל מלאי לשלם את המס המגיע ממנו עם מתן הצהרתו לפי סעיף 18 לחוק העיקרי, אך היות ולבעלים של סוגי מלאי מסויימים נקבע מועד מאוחר להגשת הצהרה, ואילו לאחרים ניתנת במקרים רבים ארכה להגשת הצהרה, יוצא שתשלום המס במקרים אלה נדחה עד למועד מתן הצהרה. מוצע, כי באותם מקרים יהיו בעלי המלאי חייבים לשלם מקדמה תוך 30 יום מתחילת שנת המס. המקדמה תהיה בשיעור המס שאותם אנשים חוייבו בו בשנת המס הקודמת; במקרים בהם לא שולם מס בעבר או שסכום זה שנוי עדיין במחלוקת, ייקבע סכום המקדמה לפי מיטב שיפוטו של המנהל. דין המקדמה יהיה כדין המס, הן לענין התרופות שיש למי שחוייב בתשלומה והן לענין גבייתה (סעיפים 16, 18).

17. (א) סעיף 26 לחוק העיקרי אינו מאפשר למנהל לתקן החלטה שנתן בהשגה; יש מקרים שבהם נוכח המנהל כי טעה בהחלטתו לרעת המשיג והמשיג לא ערער על החלטה המוטעית; במקרים אלה אין המנהל יכול לעשות מאומה כדי להושיע את הנישום המקופח. מוצע לתת למנהל אפשרות לתקן את החלטתו (סעיף 18 (2)); ולאפשר לנישום לערער או לערר גם על החלטה המתוקנת (סעיף 19).

(ב) לפי החוק הקיים חייב המנהל לדון בהשגה גם אם המשיג לא הצהיר כחוק, ובטרם שילם את סכום המס המגיע ממנו ושאינו שנוי במחלוקת והוא חייב לשלמו. מוצע לקבוע כי יראו את ההשגה כאילו לא הוגשה במקרה שהמשיג לא הצהיר ולא שילם את סכום המס כאמור או את סכום המקדמה שעליו לשלם, אם ניתן לו להצהיר במועד מאוחר יותר (סעיף 18 (2)).

18. סעיף 34 (ב) לחוק העיקרי מחייב בעת חישוב המס לעגל כל סכום למחצית הלירה הקרובה. הוראה זו מקשה על עבודת פקידי מס הרכוש ומוצע לבטלה (סעיף 20).

19. סעיף 45 (א) לחוק העיקרי מעניק פטור משני שלישים של המס החל על נכסים המש-
משים למטרה ציבורית שענינה דת, תרבות, היגוף, מדע, בריאות, סעד או ספורט ושאינ
עמם הכנסה וכו'. התברר ששליש המס אף הוא גטל כבד על בעליהם של הנכסים הללו,
על כן מוצע להעניק להם פטור מלא (סעיפים 21, 25 (1)).

20. סעיף 41 לחוק העיקרי דן בהנחות ממס לבעלי נכסים שקיבלו הקלות ממסי רכוש לפי
החוק לעידוד השקעות הון. מאחר וההוראות הללו כלולות בהצעת החוק לעידוד השקעות
הון (תיקון), תשכ"ב-1962, מוצע לבטל סעיף זה.

במקום הסעיף שיבוטל יבוא סעיף בו תינתן הנחה של 50% מהמס החל על מכוניות
של נכים שהרכב שלהם פטור, בגלל נכותם, מ-50% לפחות של המכס ומס הקניה, וכן תינתן
הנחה זו לנכים שבגלל נכותם שילמה בעדם המדינה לפחות 50% של המכס ומס הקניה החל
על רכבם. כן נקבע באותו סעיף, כי מחיר הרכישה של מכוניותיהם של הנכים, פרט למוניות,
יכלול גם את מסי היבוא ותשלומי החובה האחרים שהיו חלים על אותן מכוניות אילולא היו
מיועדות לשימושם של הנכים (סעיף 22).

21. מבנה ארעי מסווג כ"ציוד" אשר הבסיס להישוב שוויו הוא מחיר הרכישה שלו לאחר
ניכוי פחת שלא יעלה על 50%; יש מקרים שבהם, בגלל שוויו של המבנה, מוטל עליו מס
גבוה באופן יחסי. מוצע לאפשר לבעל מבנה ארעי המשמש רפת, דיר, לול, אסם או מטרה
אחרת כיוצאת בזה, לבקש כי יראו את המבנה, לענין שיעורי המס ושווי הנכס, כבנין כפרי
באזור חקלאי - אשר שוויו הוא מכפלה של מספר המטרים שלו ב-25 לירות (סעיף 23).

22. (א) סעיף 45 (ב) לחוק העיקרי המעניק לשר האוצר, באישור ועדת הכספים, סמכות
לפטור בעלי נכסים מסויימים מהמס, יסומן כסעיף קטן (א) [סעיף קטן (א) בוטל - ראה
סעיף 19 לדברי ההסבר]; לרשימת בעלי הנכסים שניתן לפטרם כאמור, יווספו בעלי יהלומים
המיועדים ליצוא (סעיף 25 (2)).

(ב) תיווסף הוראה, לפיה יהא שר האוצר רשאי לפטור מתשלום המס בשל ציוד
המושבת למעלה משלוש שנים ובשל נכס שנהרס או נפגע שלא מחמת נזק מלחמה, או אם
נפגע מגורמים טבעיים שאין להתגבר עליהם (סעיף 25 (3)).

23. (א) סעיף 46 (א) לחוק העיקרי מאפשר לבעלי נכסים הפטורים מתשלום המס מכוח
אותו חוק לשלם שליש המס ובכך לרכוש לעצמם את הזכות לקבל פיצויים. הסדר זה אינו
קיים לגבי בעלי נכסים הפטורים מתשלום מס רכוש מכוח הוראותיהם של חוקים אחרים.
מוצע להרחיב את ההוראה המאפשרת ביטוח הנכסים על ידי תשלום שליש המס שהיה חל
על הנכסים הללו אילולא הפטור ולהחילה גם על בעלי נכסים הפטורים ממס רכוש מכוח
חוקים אחרים.

(ב) הפצים שהם לשימושם האישי של בעליהם אינם נכסים שיש לשלם עליהם מס
ולכן אם הם גיזוקים נזק מלחמה אין אפשרות לקבל בעדם פיצויים. מוצע לאפשר לבעל משק
חקלאי בישוב ספר לשלם שליש המס שהיה משתלם עליהם, אילו היו מחשבים את שוויים על
בסיס שוויו של ציוד, ועל ידי כך לאפשר קבלת פיצויים (סעיף 26).

24. החוק מבוצע למעשה באמצעות משרדים אזוריים שבראשם עומדים ממונים; משרה זו
אינה יציר החוק. מאחר ותפקידי הממונה חשובים הם, מוצע להסדיר את מעמדו וסמכויותיו
בחוק (סעיף 27).

25. סעיף 48 לחוק העיקרי למנהל סמכות לערוך חקירות, לדרוש מסמכים ולגבות
עדויות איננו מספיק לשם גיהול יעיל של חקירות בקשר לעבירות על הוראות החוק או
מניעתן של עבירות כאמור. על כן מוצע לאפשר לשר המשטרה להסמיך ממונה אזורי לערוך

הקירות וחיפושים לשם מניעת עבירות או גילויין. ממונה שהוסמך כאמור, יהא רשאי להשתמש בסמכויות הניתנות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי פקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות), ולהשתמש בסמכויות שוטר לפי פקודת הפרוצידורה הפלילית (מאסר וחיפושים) (סעיף 28).

26. סעיף 50 לחוק העיקרי מחייב עובדי מס רכוש בשמירת סוד ואין הם רשאים לגלות כל ידיעה שהגיעה אליהם בתוקף תפקידם, פרט למקרים האמורים באותו סעיף. מאחר והוראה זו חלה גם על ידיעות המתייחסות למקרקעין, שמטיבן אינן סודיות ובמקרים רבים ניתן להשיגן במשרדי ספרי האחוזה, מוצע לבטל את חובת שמירת הסוד לגבי ידיעות הנוגעות לבעלות במקרקעין (סעיף 29).

27. יוסיף סעיף שיקבע, כי לענין מתן פטור וגביית המס יראו נכסים שהם בבעלות משותפת של בני-זוג, או בני-זוג וילדיהם או אחד מבני-הזוג וילדיהם, כאילו היו בבעלותו של אחד מהם. תיקון זה בא למנוע הקלות ממס שלא נתכוונו לתתן וכן למנוע הכבדה בהליכי הגביה שגם אליה לא נתכוונו. לדוגמה: (1) סעיף 40 (א) לחוק העיקרי פוטר ממס מי ששווי כל נכסיו אינו עולה על אלף לירות; בלי התיקון המוצע יוצא שאם יש בעל ואשה שכל נכסיהם הם דירה ששוויה אלפיים לירות יהנו אף הם מהפטור – דבר שלא נתכוונו אליו. (2) סעיף 31 לחוק העיקרי קובע כי את המס המגיע מנכס שהוא בבעלות משותפת בחלקים בלתי מסויימים יש לגבות מכל אחד מהבעלים כחלקן היחסי. לא היתה בסעיף הזה כוונה לחייב, בדירה הרשומה על שם בעל ואשה, לגבות חצי המס מהבעל וחציו – מהאשה. התיקון המוצע בא לענות על שתי בעיות אלה (סעיף 30).

28. סעיף 66 לחוק העיקרי מסמיך את המנהל לקבוע טפסים, אולם אין הוא מחייב את השימוש בהם. מאחר והטפסים נקבעים לשם יעול עבודת משרדי מס רכוש, מוצע לחייב את השימוש בהם (סעיף 31).

29. (א) סעיף 68 (ג) לחוק העיקרי קובע, כי לגבי מקרקעין שחישבו שווים מבוסס על שווי שנתי, או על מכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון, יראו את השווי שנקבע להם לפי החוקים שבוטלו לפי סעיף 67 לחוק העיקרי, כאילו נקבע כדיון, לענין שומת מקרקעין לפי סעיף 19 לחוק העיקרי, ליום אחד באפריל 1961. משמעותה של הוראה זו היא, כי שומות שנעשו בעבר ישארו בתקופת חמש שנים מאפריל 1961 ואילך, ללא אפשרות לתקן, אלא אם חל בהם שינוי של 20% בשווי לאתר התאריך האמור. הכוונה היתה למנוע את הצורך בעריכת שומות חדשות לגבי כל המקרקעין שבמדינה מיד עם כניסת החוק החדש לתקפו; לא נתכוונו לשלול כל אפשרות של עשיית שומה חדשה במקום שהנסיבות מצדיקות זאת. על כן מוצע לקבוע, כי השומות שנעשו בעבר לפי החוקים שבוטלו, ישארו בתפקן רק כל עוד לא נעשו שומות חדשות לפי הוראות החוק העיקרי.

(ב) בשנת 1956 תוקן חוק הארנונה לפיצוי נזקי מלחמה, תשי"א-1951, וניתנה בו סמכות לשר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור החל מאותה שנה, משקים צעירים במשך 5 השנים הראשונות לקיומם, ממחצית סכום הארנונה כדי לאפשר להם להתבסס. לאחר מכן נתברר, שהקלה זו לא הספיקה והוחלט להאריך את תקופת הפטור למשך 10 שנים. הקלה נוספת זו, בשינוי מסויים, מצאה את ביטויה בסעיף 42 לחוק העיקרי – בו ניתן למשקים פטור מלא מן המס במשך 5 השנים הראשונות לקיומם.

סעיף 68 (ה) לחוק העיקרי בא להשלים את ההוראה של סעיף 42 האמור וקובע, כי אותם משקים שיוכרו עליהם שהם זכאים לפטור, ואשר שילמו ארנונה בתוך 5 השנים הראשונות לקיומם – יוחזרו להם הסכומים ששילמו.

כתוצאה מכך יוצא, שאם הוקם משק בשנת 1954 והוא יוכרוז כמשק הזכאי לפטור, צריך להחזיר לו גם את סכומי הארנונה ששילם בעד השנים 1954 ו-1955, שנים בהם לא ניתנה שום הקלה ליושבים חדשים; לכך לא התכוונו, והדבר גרם שאותם יושבים אשר חלק מחמש השנים הראשונות לקיומם היה לפני 1956 לא הוכרוזו לענין קבלת פטור והפסידו על ידי כך גם את ההקלות המגיעות בעד השנים שלאחר 1956. על כן מוצע לקבוע כי אותם יושבים שיוכרוזו לענין קבלת פטור, ואשר שילמו ארנונה בתוך חמש השנים הראשונות לקיומם, יוחזרו להם רק הסכומים ששילמו החל משנת 1956, הדבר יאפשר גם להכריז על יושבים שתלק מחמש השנים הראשונות לקיומם היה לפני 1956 (סעיף 32).

30. בפקודת מס הרכוש העירוני היתה קיימת הוראה לפיה אין המדינה מנועה להוכיח את זכויותיה בנכס, אף על פי שראתה את פלוני כ"בעל" אותו נכס, כגון שקיבלה ממנו מסים, הוראה זו אינה כלולה בחוק העיקרי ומוצע להוסיפה (סעיף 33).